

Secció I. Disposicions generals

AJUNTAMENT DE MAÓ

2061*Aprovació definitiva de la modificació dels protocols de les festes del terme municipal de Maó-Mahón*

Introducció

Article 1. Les festes patronals menorquines harmonitzen un viu folklore tradicional i una creativa participació popular. Acomodades sempre a les canviants circumstàncies del temps i dels costums, formen part de la pròpia història del poble de Maó i del seu terme.

Article 2. Les normes que aquí presentam, que fan referència a les colcades i altres actes tradicionals del terme municipal de Maó –que són les de la Mare de Déu de Gràcia, Sant Climent i Sant Gaietà– no consideren, de cap manera, la nostra festa com una celebració fossilitzada i inalterable, sinó que més tost la valoren com un intent de posar per escrit la tradició oral i les innovacions que s’hi han produït, i situar-la en el nostre temps.

Article 3. Amb tot i açò, aquests protocols tenen vocació de permanència, ja que és precisament la continuïtat en la vigència la que dona força a la tradició.

Article 4. Els membres de la Colcada, caixers i cavallers, tenen el dret i el deure de conèixer aquests protocols. Amb la seva observança, fomentarem que la població també els conegui, i, així, podrem vetllar millor, amb la seva participació, perquè els actes centrals de les festes es desenvolupin a plena satisfacció.

La Junta de Caixers

Article 5. Qualsevol celebració necessita unes persones que s’encarreguin de l’organització i bon govern. Aquesta és l’alta responsabilitat que té encomanada la Junta de Caixers. La resta de membres de la Colcada, els cavallers, també han de tenir assumit el compromís d’una celebració decorosa –i alegre, a la vegada– de la festa i dels actes que la formen, amb el bon compliment dels seus protocols i normes.

Article 6. La Junta de Caixers de Maó també té l’honor de representar tots els cavallers que participen en els actes protocol·laris relacionats amb les colcades del terme municipal de Maó.

Article 7. La Junta de Caixers està formada pels següents membres:

- El caixer batle, que és el mateix batle o bé un regidor/a en qui delegui. Té la funció de presidir la Junta de Caixers i la Colcada.
- El caixer capellà, que representa l’Església a la Colcada. És nomenat pel rector de la parròquia de Santa Maria, d’entre els preveres que treballen pastoralment a la ciutat i els qui, tot i ser naturals de Maó, viuen fora.
- El caixer pagès, que representa la pagesia. Ha de ser un pagès que mení un lloc del terme municipal de Maó o bé un lloc d’un altre terme, però el senyor del qual sigui de Maó. Té la funció d’executar les decisions preses pel caixer batle.
- El caixer casat, antigament anomenat menestral, que és el capdavanter de la Junta de Caixers a la Colcada.
- El caixer sobreposat o fadrí, jove pagès o menestral del poble que té l’encàrrec de portar la bandera.
- Els dos caixers vocals, que actuen d’ajudants del caixer casat.
- El caixer que representa el batle a Sant Climent.
- El caixer que representa el batle a Lluçmaçanes.
- El fabioler, que obre la Colcada a toc de tambor i fabiol.

Amb la finalitat de dur a terme la coordinació de la Colcada amb el conjunt d’actes de les festes, també assisteix a les reunions de la Junta de Caixers el regidor/a de Festes, o persona en qui delegui.

La Formació de la Junta de Caixers

Article 8. La Junta de Caixers té una durada de dos anys.

Article 9. La forma d’elecció de la Junta de Caixers és amb la votació de candidatures tancades per part de tots els caixers i cavallers que hagin participat a la Colcada almanco en un dels darrers tres anys abans de les votacions. Queden exclosos d’aquesta elecció els càrrecs de caixer batle, caixer capellà i caixers representants de Sant Climent i Lluçmaçanes, i el fabioler.

Per poder sortir a la Colcada immediatament posterior a la celebració de la votació, les persones que compleixin les condicions establertes i

estiguin en el cens aprovat estaran obligades a votar. En cas que no ho facin, estaran obligades a presentar justificació documentada de causa major, que haurà de ser admesa per la Junta de Caixers.

Article 10. Les candidatures es presentaran davant l'Alcaldia de l'Ajuntament de Maó, que, a través del Servei Municipal de Cultura, organitzarà tot el procés electoral, el qual es regirà pel reglament propi que s'adjunta als presents protocols.

Article 11. Les candidatures seran encapçalades pel caixer casat, que és el responsable, a tots els efectes, d'aquestes i el seu representant davant l'Ajuntament i davant els cavallers i caixers amb dret a vot.

Article 12. Les candidatures han de ser tancades, és a dir, amb una proposta de caixer casat, dos caixers fadrins, un per cada un dels anys del bienni, caixer pagès i dos caixers vocals. A més, haurà de comptar amb dos membres suplents.

Article 13. Les votacions es faran en una data pròxima a la celebració de Sant Antoni, Diada del Poble de Menorca, i resultarà candidatura guanyadora aquella que obtengui la majoria dels vots emesos.

Article 14. Una vegada constituïda la nova Junta de Caixers, el caixer casat proposarà a aquesta el nom de la persona que ha de exercir el càrrec de fabioler, que podrà ser anual o bianual.

Article 15. Les candidatures podran renovar el seu mandat en unes noves eleccions, si aconseguixen la majoria dels vots. No hi ha limitació de mandats.

Atribucions de la Junta

Article 16. Per al bon govern de les festes, la Junta té la potestat de resoldre tots els conflictes que tenguin relació amb els actes eqüestres, presidir les colcades de Maó, Sant Climent i Llucmaçanes, així com altres actes tradicionals de la festa, i dur a terme l'organització dels actes de les festes de la Mare de Déu de Gràcia en què participa la Colcada.

Article 17. El caixer batle, una vegada escoltada l'opinió de la resta dels membres de la Junta, i sempre per causes justificades, té la potestat de decidir la supressió de qualsevol dels actes relacionats amb la Colcada.

Ordre de la Colcada

Article 18. Els membres de la Junta de Caixers inicien la Colcada i la clouen. Així, després del fabioler, que obre la formació, hi van el caixer fadrí, el caixer casat i els dos caixers vocals. A continuació es col·loquen els cavallers joves del terme de Maó. Després d'aquests formen els caixers convidats d'altres municipis, agrupats segons lloc de procedència. Finalment, formen la Colcada els participants del terme de Maó majors de 40 anys, situats per ordre d'edat de menor a major. Clouen la Colcada el caixer representant de Llucmaçanes, el caixer representant de Sant Climent, el caixer pagès, el caixer capellà i el caixer batle.

En cas de modificació de l'ordre, en atenció a l'interès perquè els fills surtin al costat del pare o mare, sempre seran els joves els qui passaran darrere, per situar-se al costat del seu pare, mare o tutor/a legal. Aquest canvi, no obstant, s'ha de comunicar prèviament a la Junta de Caixers.

Indumentària dels participants, cavallers i caixers

Article 19. El caixer batle vestirà calçons de vestir, guardapits, camisa i corbatí blancs, frac negre, botes i cinturó negres, esperons, guindola, guants blancs, bastó de comandament, fuet amb mànec de plata i la medalla de la ciutat.

Article 20. El caixer capellà porta calçons de vestir, guardapits, capa i frac negre, alçacoll, botes i esperons, guindola amb veta negra, guants blancs i fuet amb mànec de plata.

Article 21. El fabioler vesteix camisa i calçons blancs, frac, guardapits, corbatí, cinturó, polaines, calcetins i sabates negres, i guindola.

Article 22. Tots els cavallers, homes i dones, porten guindola, vesteixen frac, corbatí i guardapits negres, calçons de vestir i camisa blancs; cinturó negre, sabates i calcetins negres, polaines, esperons i fuet de verga de bou amb floc vermell. Els caixers fadrí i casat duen guardapits i corbatí blancs, i botes.

Article 23. La guindola ha de ser idèntica per a tots els participants, amb una sola tira daurada, situada a la dreta, i en direcció de darrere a davant, de baix a dalt. El floc als cabells de les participants, si escau, ha de ser discret i de color negre o blanc. També s'ha de portar pentinat discret en tots els casos, homes sense anelletes, dones amb anelletes discretes i, en ambdós casos, cap pírcing en lloc visible.

Article 24. La indumentària haurà de ser digna, amb la major pulcritud possible. Només els caixers i cavallers de Maó que hagin rebut la insígnia dels 25 anys de participació a les festes de la Mare de Déu de Gràcia l'hauran de lluir. La resta de participants no podran ostentar cap

insígnia, distintiu, ni ornament personal que rompi la unitat estètica de la vestimenta.

Article 25. En el cas de Llucmaçanes i Sant Climent, els membres de la Junta de Caixers mantindran la mateixa indumentària; en canvi, la resta de participants de la Colcada no porten guardapits.

Article 26. En qualsevol moment de la festa, els membres de la Junta de Caixers es podran dirigir a qualsevol participant per demanar-li el compliment de la norma de discreció en el posat i en el vestir, exposada en els articles anteriors.

Dels cavalls

Article 27. Tots els cavalls que prenen part a la Colcada han de ser cavalls sencers i, si és possible, de raça menorquina. Hauran de ser cavalls acostumats a les festes, a fi d'evitar accidents, i no es permetrà que se'ls fustigui en excés durant les celebracions.

Article 28. Els cavalls del caixer batle i del caixer capellà no porten flocs a la cabeçada i la seva coa va amollada. El cavall del caixer batle du la buldrafa representativa de l'Ajuntament. Els representants del batle a Sant Climent i Llucmaçanes portaran la buldrafa de l'Ajuntament de Maó a les festes dels seus respectius pobles.

Article 29. Els altres cavalls duen la cabeçada enramada, el mirall, la buldrafa vistosa, sobre fons de color honest, preferiblement negre, que no podrà ser retirada en cap moment, la coa feta, enfundada i coberta amb flocadures.

El cavall del caixer fadrí durà sobrepitral de vellut negre, amb picarols i l'escut de la ciutat.

En qualsevol moment de la festa, els membres de la Junta de Caixers es podran dirigir a qualsevol participant per demanar-li el compliment de la norma relativa a la vestimenta dels cavalls, exposada en els articles precedents.

Article 30. La participació a les colcades s'ha d'entendre com un honor, amb l'objectiu de contribuir a fer presents les tradicions del poble. En conseqüència, ha de ser objecte de mirament per part de totes les persones que hi participen.

Les condicions dels participants

Article 31. Estar empadronats al terme municipal, com a mínim, tres mesos abans de la inscripció, o bé ser convidats per la Junta de Caixers de Maó. També es podran inscriure per a la Colcada de les Festes de Gràcia les persones naturals de Maó que estiguin empadronades en altres municipis, amb l'obligació que no estiguin apuntats, ni hagin de sortir, a la Colcada del municipi actual de residència, o d'altres municipis.

Article 32. Les persones interessades s'inscriuran durant els terminis que fixi la Junta de Caixers, que s'anunciaran públicament cada any, i acceptaran els protocols i les normes d'inscripció.

Article 33. L'Ajuntament, per mitjà del caixer batle i la Junta de Caixers, és l'encarregat de convidar els cavallers de fora terme. La Junta determinarà el nombre de convidats que poden participar a les Festes de Gràcia, que estarà condicionat al nombre de cavallers inscrits del terme de Maó. La convidada es farà oficial mitjançant una carta dirigida a les juntes de caixers dels pobles amb què hi hagi un acord de participació.

Article 34. La Junta de Caixers de Maó serà la responsable de designar les persones que hauran de representar el nostre terme a les festes del pobles amb els quals hi hagi acord de participació; així mateix, vetlarà per la igualtat de possibilitats dels nostres cavallers, mitjançant el sistema que consideri més adequat, que serà donat a conèixer juntament amb les normes d'inscripció. Per a la participació en els mecanismes de designació, es discriminarà positivament aquells cavallers que mantinguin cavall propi d'aquells altres que s'inscriguin amb cavalls no propis.

Article 35. Els membres de la Junta de Caixers no podran participar en el sorteig que determinarà els assistents a les colcades d'aquests pobles. No obstant, en el cas puntual que rebin la corresponent invitació formal per part de la Junta de Caixers d'un altre poble, hi podran assistir com a convidats especials.

Article 36. La Junta de Caixers recomana la no participació de cavallers en els actes de Colcada organitzats als altres termes municipals, així com en el de Maó, fora dels tradicionals de cada poble, que són els que compten amb uns protocols aprovats per l'ajuntament corresponent. L'incompliment d'aquesta recomanació serà valorada per la Junta, que decidirà les mesures a adoptar en cada cas.

Cerimonial del dia del pregó

Article 37. El dia del pregó, els membres de la Junta de Caixers es reuneixen, al lloc i a l'hora convinguts, per entrar a la plaça de la Constitució a toc de tambor. Es dirigeixen a l'Ajuntament, on els rep el batle o batlessa. La Junta de Caixers queda formada a l'escala de l'Ajuntament i el fabioler acompanya el batle o batlessa fins al balcó de l'Ajuntament i sona, per primera vegada, la tonada de les festes.

Posteriorment, el batle o batlessa posa la bandera al lloc d'honor que li correspon. Seguidament, comença l'acte del pregó.

Cerimonial del dissabte de la Mare de Déu de Gràcia

Article 38. A l'hora indicada en el programa de festes, coincidint amb la repicada de campanes que anuncia l'inici de la festa, el fabioler, amb el primer toc de fabiol, sol·licita permís al caixer batle per iniciar el Replec. Va a cercar, primer de tot, el caixer fadrí i tornen a l'Ajuntament, on es fa l'entrega de la bandera i s'hi afegeix la Junta de Caixers, manco la capellana i el caixer batle, per iniciar el Replec de la resta de la Colcada. Quan el fabioler sona l'avís de Replec, els cavallers es descobreixen en senyal de respecte a la festa.

Article 39. Tots els cavallers passen davant la Sala i es descobreixen, tot saludant, com a mostra de respecte. El caixer pagès queda descobert, situat al costat de l'Ajuntament, i s'incorpora a la Colcada just abans de la incorporació del caixer batle, ja muntat a cavall. Seguidament, els membres de la Colcada van a cercar el caixer capellà –que espera el seu torn, a peu del cavall, a la rectoria de Santa Maria–, a qui saluden tot descobrint-se. Saludat el caixer capellà pel caixer batle, el primer s'incorpora a la Colcada.

Article 40. Seguidament, la comitiva de la Colcada recorre els carrers i places de la població, d'acord amb l'itinerari que prèviament ha marcat la Junta de Caixers. Durant el recorregut, els participants es descobriran en passar pels establiments oficials, com l'Ajuntament, el Govern Militar, la Delegació del Govern, l'Hospital Geriàtric i la Residència d'Ancians, així com els religiosos.

Article 41. Els cavallers i caixers que formen part de la Colcada estan obligats a comportar-se amb dignitat i a no fumar, ni beure alcohol, i a no menjar. Igualment, es prohibeix l'ús del telèfon mòbil si no és per absoluta necessitat. Si, a causa de qualche contratemps, s'han de separar de la comitiva, ho comunicaran prèviament al caixer pagès, al casat, o, en defecte d'aquests, a qualche membre de la Junta de Caixers, que, si escau, els donarà la seva aprovació, sempre que estigui prou justificat.

Article 42. A l'hora convinguda, la Colcada es dirigeix a l'ermita de Gràcia, per participar en la celebració de les Completes. Quan arriba la Colcada a l'ermita, el fabioler segueix sonant a la porta d'aquesta. Els cavallers no poden desmuntar dels cavalls fins que no hagin arribat el caixer capellà i el caixer batle, moment en el qual el fabioler deixa de sonar.

Article 43. A l'ermita, el caixer sobreposat o fadrí saluda amb la bandera davant l'altar i la col·loca al costat indicat del presbiteri. Durant la cerimònia, diversos cavallers del terme reparteixen l'aigua-ros.

Article 44. Acabades les Completes, els cavallers, precedits per la Junta (manco el caixer batle, la capellana i el caixer pagès), surten formant parelles, unint la porta de l'església amb l'entrada del pati, on s'ofereix la beguda del caixer capellà. En acabar aquesta, la comitiva surt en el mateix ordre en què ha entrat, excepte el caixer batle, que anirà a la dreta de la capellana, i emprèn de nou el camí cap a la plaça de la Constitució.

Article 45. Una vegada arribats, entren a la plaça, seguin l'ordre de la Colcada, i el caixer fadrí fa entrega de la bandera al representant de la corporació municipal. Una vegada que ha passat el caixer pagès, entra a la plaça el caixer batle, acompanyat pel caixer capellà, i demana l'inici del Jaleo.

Article 46. La Junta de Caixers decidirà el nombre de cavalls que surten junts a la plaça, segons quin sigui el nombre total de participants.

Article 47. Els cavallers i caixers entren a la plaça amb la guindola posada. Sense fer botar els cavalls, primerament van a saludar les autoritats, davant les quals es descobreixen; en segon lloc, saluden els convidats. A continuació, menen els cavalls fins a la música i els fan botar. En sortir de la plaça, es tornen descobrir, com a signe de respecte i per assenyalar la seva sortida.

Article 48. En cloure les tres voltes de Jaleo, el fabioler es reintegra al davant i entra a la plaça. El caixer fadrí recull la bandera. La Junta decidirà si es fa la volta de comiat o es fa la volta de caragol més la volta de comiat. Mentre es faci aquesta, la banda sonarà pasdobles. La volta de comiat es fa sense música. És després del comiat dels cavallers quan la banda fa una sonada final, amb cançons populars.

Article 49. El caixer batle i la capellana, acompanyats pel caixer pagès i el caixer casat, que s'aturen a l'alçada de la façana lateral de l'Ajuntament, se situen davant l'escala de l'Ajuntament, damunt els cavalls, on reben la salutació i el comiat de tots els cavallers. Passa primer el fabioler, després el caixer fadrí, que retorna la bandera, i, a continuació, la resta de cavallers i caixers.

Cerimonial del Dia de la Mare de Déu de Gràcia

Article 50. El matí, a l'hora indicada en el programa, el fabioler va, de bell nou, a l'Ajuntament, a demanar permís per arreplegar la Colcada. Es repeteix el cerimonial del dia abans: primer, va a cercar el caixer fadrí; després, la resta de cavallers; ja entregada la bandera i constituïda la Colcada, es recorren els carrers i places del poble marcats a l'itinerari.

Article 51. Una estona abans de l'hora de la missa, els cavallers deixen els cavalls i es dirigeixen des de la plaça de la Conquesta, en formació, a cercar la Mare de Déu; aquesta és portada cap a l'església per quatre cavallers. Aquests quatre seran elegits entre aquells que ja

hagin rebut la insígnia dels 25 anys de sortir a la Colcada, de manera voluntària, anual i per ordre d'edat, de major a menor.

Article 52. L'ordre de la formació dels caixers i cavallers és la següent: fabioler, caixer fadrí, casat, vocals, representants del batle a Sant Climent i Lluçmaçanes, resta de cavallers, caixer pagès, caixer batle i capellana. En arribar a la parròquia de Santa Maria, els caixers i cavallers formen, per parelles, un cordó; pel mig d'aquest han de passar el clergat i la Mare de Déu, seguida de la Junta de Caixers. A continuació, els segueixen els caixers i cavallers, que es col·loquen als bancs que hi tenen reservats. En primer lloc, se situarà la Junta.

Article 53. El caixer fadrí saluda amb la bandera davant l'altar i la col·loca al presbiteri.

Article 54. Durant l'ofertori, els cavallers que abans ho hagin sol·licitat reparteixen el tradicional aigua-ros amb les morratxes.

Article 55. En el moment de l'elevació, el fabioler sona amb el fabiol la peça titulada *Sa Colcada*. En el moment del repartiment de l'aigua-ros, sona *S'aigua-ros*.

Article 56. Acabada la missa, els cavallers formen un cordó, que va des de la porta de Santa Maria fins al carrer de Sant Roc. Per aquest pas avança la imatge de la Mare de Déu, que ha estat dipositada a la galera que l'espera a la porta de l'església. Des del pont de Sant Roc, acompanyada pels quatre cavallers a cavall, és portada fins a l'ermita.

Article 57. La Junta de Caixers i la resta de cavallers es dirigeixen en formació fins a la plaça de la Conquesta i les autoritats passen a l'Ajuntament. A la plaça de la Conquesta es forma novament la Colcada com el dia anterior, seguint les mateixes pautes.

Article 58. Després de les dues voltes, i abans de l'entrega de les canyes, entra a la plaça el caixer fadrí, acompanyat pel caixer casat i un dels dos vocals, a recollir la bandera, i es reincorporen a la formació. A continuació, i al so de la interpretació de les peces musicals típiques, es lliurarà a cada caixer una canya verda, símbol de la festa, que hauran de portar fins al final dels actes del matí, amb una cullereta de plata com a record. El primer a rebre-la és el fabioler. Seguidament, ho fa el caixer fadrí. Tot seguit, van passant la resta de caixers i cavallers, per tal que els representants de l'Ajuntament els facin entrega de la canya verda i la cullera de plata, on figura la inscripció Festes de Gràcia i l'any.

Article 59. En rebre la canya verda, el caixer batle i la capellana, acompanyats pel caixer pagès i el caixer casat, es col·loquen amb el cavall davant l'escala de la Sala. Posteriorment entra a la plaça el fabioler, seguit de tota la Colcada. A toc de fabiol, van passant tots els caixers i cavallers, i diuen adéu al caixer batle i a la capellana. En acomiadar-se, els caixers i cavallers es retiraran a la plaça de la Conquesta.

Article 60. Després d'haver deixat les muntures, es reuneixen a la plaça de la Conquesta i es dirigeixen a l'Ajuntament, tot formant cordó; arribats a la porta, passen per enmig d'aquest cordó la capellana i el caixer batle, per tal de prendre part, tots junts, a la tradicional beguda que ofereix l'Ajuntament de Maó. En acabar l'acte, tots els participants reben la tradicional aluda.

Article 61. Els caixers que ho desitgen passen per les cases del poble per repartir el tradicional aigua-ros; estan obligats a retirar-se quan surti novament la Colcada per anar a les Corregudes.

Dia de Gràcia (capvespre)

Article 62. El capvespre, la Junta de Caixers i els cavallers del terme municipal de Maó es reuneixen a la plaça de la Conquesta. Al so del tambor i el fabiol, es dirigeixen a les Corregudes.

Article 63. La Colcada és presidida pel caixer batle, la capellana i la resta de membres de la Junta de Caixers, i es completa amb els cavallers assistents –participants o no– a les Corregudes.

Article 64. Tenen el dret de sortir tots els cavallers del terme municipal de Maó, que formaran per ordre d'edat, de menor a major. Els cavallers que han de participar a les Corregudes se situaran al final de la formació, que tancaran, com sempre, els caixers representants de Lluçmaçanes i Sant Climent, el caixer pagès, el caixer capellà i el caixer batle. Tot i el caràcter voluntari de la participació en aquesta sortida, la Junta de Caixers recomana la major presència possible de participants, per a un major lluïment de la Colcada.

Article 65. Una vegada formada, es dirigeixen al Cós. La Colcada arriba dalt el Cós. Els cavallers que no han de córrer queden al carrer de Sant Manuel i baixen al Cós la Junta de Caixers i els participants a les Corregudes. Quan són a la tribuna d'autoritats, descavalquen el caixer batle, el caixer capellà i els caixers casat, fadrí i pagès, que presideixen els actes, juntament amb els representants municipals. El caixer batle dóna ordre d'inici de les Corregudes i el fabioler obre pas, fins al lloc d'inici de les proves, als dos caixers vocals i als cavallers que han de córrer.

Article 66. Les Corregudes seran per parelles. Per formar-les se seguiran dues vies: a) en el moment de la inscripció, els interessats es podran presentar ja amb la parella formada; b) en cas d'inscrits individuals, sense parella prèvia, s'emparellaran per acord entre ells o mitjançant sorteig, prèviament a l'inici de les Corregudes i amb la presència de dos membres de la Junta de Caixers. La sortida dels cavalls per córrer es farà a l'avís del fabioler, que farà sonar el tambor i el fabiol. Com a criteri general, que pot ser modificat per la Junta de Caixers segons les

circumstàncies, es fixa en quatre el nombre de corregudes de cada tanda. A cada tanda de carreres, els genets tornaran al lloc de sortida pel mateix itinerari, sense aturar-se, ni fer botar els cavalls, i es començarà una altra tanda.

Les Corregudes del Cós són un acte de contingut simbòlic per recordar les antigues corregudes. Per tant, no són, de cap manera, una competició, sinó una demostració. La Junta de Caixers vetllarà perquè els participants a les Corregudes compleixin aquesta norma.

Article 67. Tots els participants a les Corregudes rebran una cullereta de plata, amb la inscripció “Corregudes” i l’any corresponent. Els guanyadors també rebran una canya verda. En el moment de dirigir-se al comiat, tots els cavallers i caixers que hagin sortit, a excepció d’aquells que ja la tenen per haver guanyat la corresponent correguda, rebran una canya verda, que portaran fins al final de la jornada.

Article 68. Els membres de la Junta de Caixers no prendran part a les Corregudes si no compten amb el permís del caixer batle.

Protocol del Comiat

Article 69. Acabades les Corregudes, els participants es dirigeixen a fer el caragol pel nucli antic. Més tard, duen a terme l’acte solemne del Comiat de la Colcada, que es fa a la plaça de la Constitució amb el màxim de recolliment i respecte dels participants.

Article 70. Els cavallers i caixers entren a la plaça amb la guindola posada. Es col·loquen, així com van entrant, i formen en paral·lel a la plaça, a banda i banda. Ja havent entrat el caixer pagès, s’hi afegeix el caixer casat, que estarà situat a l’inici de la formació; marxaran tots dos i se situaran, retirats, al lateral de l’Ajuntament. Una vegada tots col·locats, el caixer capellà i el caixer batle passen per enmig i se situen davant l’Ajuntament. En el moment de l’entrada del caixer capellà i del caixer batle, tots els participants es descobriran. En aquest moment de silenci, sona el darrer toc de tambor i fabiol. Al finalitzar el darrer toc, els cavallers i caixers es tornen cobrir. Seguidament, els caixers i cavallers presents passen davant el caixer batle i la capellana, per saludar-los, i se n’acomiaten.

Article 71. Una vegada que han passat tots els membres de la Colcada, es consideren finalitzats els actes d’aquesta.

LES FESTES DE SANT GAJETÀ

En la segona meitat del segle XIX, Llucmaçanes tenia un petit oratori dedicat a Sant Gaietà i ja es festejava el sant com el principal del lloc. El 1876, el bisbe de Menorca va acordar la creació d’una capella dedicat al sant. Posteriorment, a partir del 1883, es van iniciar les obres de l’església. Una volta construïda, el bisbe va regalar la imatge de sant Gaietà, el qual, de llavors ençà, és el patró del nucli.

La festa de Sant Gaietà és inicialment de contingut lúdic i religiós, i la presència eqüestre es limita a les corregudes de cavalls, que ja es feien el 1870. La presència de la Colcada a la celebració és més moderna.

La festa de Sant Gaietà és el dia 7 d’agost. No obstant, des de temps antics, les festes populars dedicades al patró es fan coincidir amb el primer cap de setmana d’agost, i la part eqüestre es regeix pels següents protocols:

Article 72. La Junta de Caixers a Llucmaçanes

La Junta de Caixers a Llucmaçanes és la de Maó, amb tres canvis:

72.1. El caixer batlle. Actua com a caixer batlle un representant del caixer batlle de Maó. Aquest és proposat per a un període de dos anys per l’Associació de Veïns de Llucmaçanes a l’alcalde o alcaldessa de Maó, que el confirma com a representant seu a la Colcada. L’alcalde o alcaldessa de Maó, a proposta de l’Associació de Veïns de Llucmaçanes, també haurà de confirmar la persona que sigui suplent en el càrrec. El caixer representant de Llucmaçanes forma part, igualment, de la Junta de Caixers de Maó.

72.2. El caixer capellà. Ocupa aquest càrrec el rector de la parròquia de Sant Antoni de Maó, que el pot delegar en un altre prevere.

72.3. El fabioler. Ocupa el càrrec la persona designada per l’Associació de Veïns de Llucmaçanes, d’entre els fabiolars del mateix nucli. En cas que no hi hagi cap fabioler, ocupa aquest càrrec el fabioler de la Junta de Caixers de Maó.

Article 73. Funcions de la Junta de Caixers

Són idèntiques a les ja vistes en aquests protocols, referides a les festes de la Mare de Déu de Gràcia.

Article 74. Símbols particulars

74.1. La bandera de Llucmaçanes, que porta el caixer fadrí i presideix la Colcada; té forma rectangular, amb fons blanc i l’escut de la població en el centre.

74.2. La cullereta que s’entrega a caixers i cavallers, que porta gravada la denominació “Festes de Llucmaçanes” i l’escut del nucli.

Article 75. Vestimenta de cavallers, caixers i cavalls

Ja vista, de manera general, als articles 19 a 26 dels protocols de les festes de la Mare de Déu de Gràcia.

Article 76. Desenvolupament de la festa

Dissabte de Sant Gaietà

76.1. El Replec dels cavalls es farà a l'hora anunciada en el programa de festes, a l'indret anomenat ses Quatre Boques. Prèviament, el fabioler i el caixer fadrí aniran al local de l'AV, on esperarà el caixer batlle, per tal de demanar-li autorització per formar la Colcada. A la vegada, un membre de la junta de l'AV farà entrega al caixer fadrí de la bandera, moment en què se sentirà el primer toc de fabiol.

76.2. El fabioler i el caixer fadrí arplegaran la resta de cavallers i caixers, i tancarà la Colcada el caixer pagès. Seguidament, aniran a cercar el caixer batlle, que esperarà davant el local municipal, i el caixer capellà, que esperarà davant l'església, moment en què s'entregarà la vara de comandament al caixer batlle per part de l'alcalde o alcaldessa, o el seu representant. A continuació, es farà el recorregut tradicional.

76.3. La Colcada queda formada de la següent manera: fabioler, caixer fadrí, caixer casat, caixers vocals i representant de Sant Climent. Al final de la Colcada se situen el caixer pagès, la capellana i el caixer batlle.

76.4. A continuació comença el recorregut de la Colcada pels carrers del poble. Una vegada finalitzat aquest, la Colcada es dirigeix a Completes, a l'església de Sant Gaietà. Durant les Completes, i en el moment que correspon, es repartirà l'aigua-ros als assistents, mentre el fabioler toca la melodia tradicional. En acabar la celebració té lloc el Jaleo as pla.

76.5. Formada la Colcada, i després de fer un primer caragol, el fabioler i el caixer fadrí deixaran la bandera a la tribuna d'autoritats. Quan el caixer batlle arribi a la música, donarà permís al director perquè comenci a sonar el Jaleo.

76.6. En total, es faran tres voltes. A la darrera, el caixer batlle i el caixer capellà s'acomiaran. La resta de la Colcada, una vegada recollida la bandera, s'acomiarà procedint a saludar el caixer capellà i, després, el caixer batlle.

Diumenge de Sant Gaietà

76.7. El matí, a l'hora acordada, es tornen a reunir els cavallers i caixers, i es dirigeixen al local social per recollir el caixer batlle, seguint el mateix cerimonial que el dissabte de festa. Tots junts van a l'església per assistir a la Missa de Caixers.

76.8. El Jaleo de diumenge només tindrà dues voltes, perquè a la tercera es farà entrega als caixers i cavallers de la canya verda amb la cullera de plata. Realitzaran aquesta entrega els membres del consistori i de la Junta de l'Associació de Veïns. Després de l'entrega de les culleretes, la Colcada fa una passada, en la qual el caixer batlle i el caixer capellà se situen davant l'església i reben el comiat dels membres de la Colcada. Posteriorment, l'AV ofereix la tradicional Beguda a totes les persones participants, al local social. En arribar, tots els caixers entren en formació i a toc de fabiol. L'ordre d'entrada serà el següent: fabioler, caixer batlle, caixer capellà, caixer pagès, caixer fadrí, amb la bandera, caixers de la Junta, autoritats i resta de cavallers.

76.9. Una vegada reunits tots, el caixer batlle dirigeix unes paraules d'agraïment als caixers i retorna la vara de comandament al batlle o batlessa de Maó (o al seu representant). D'altra banda, el caixer fadrí fa entrega de la bandera al president de l'AV, que convidarà les persones assistents a la Beguda i emplaçarà els caixers fins l'any que ve. Amb aquest acte es donen per finalitzats els actes protocol·laris relacionats amb la Colcada.

LES FESTES DE SANT CLIMENT

Les festes de Sant Climent, durant el mes d'agost, són l'expressió popular d'aquest poble i segueixen els mateixos patrons que a la resta de les festes populars de Menorca. Com a fet diferenciador, l'AV de Sant Climent participa directament en la seva organització, de forma coordinada amb l'Ajuntament de Maó, amb l'objectiu comú que siguin com més representatives i lluïdes millor.

Article 77. La Junta de Caixers a Sant Climent

La Junta de Caixers de Sant Climent és la de Maó, amb aquests canvis:

77.1. El càrrec de caixer batlle representant (en endavant, caixer batlle), que ha de complir els requisits marcats per la mateixa AV de Sant Climent, serà proposat per aquesta i decretat pel batlle. D'igual manera s'anomenarà una persona com a suplent del caixer batlle pel cas que sigui necessària. El nomenament serà vigent durant tot el bienni, i la persona nomenada serà la representant de Sant Climent dins la Junta de Caixers.

77.2. També a proposta de l'AV de Sant Climent, que serà ratificada mitjançant decret d'Alcaldia, es delegarà en un jove fadrí de Sant

Climent la responsabilitat de portar la bandera de Sant Climent. El caixer fadrí de la Junta de Caixers de Maó participarà com un membre vocal més de la Junta de Caixers en els actes eqüestres de Sant Climent.

77.3. El càrrec de caixer capellà serà proposat pel rector de la parròquia de Sant Climent i comunicat a l'Ajuntament per al seu coneixement.

77.4. El fabioler serà convidat per l'Associació de Veïns, d'entre els empadronats o residents al nucli. En el cas de no ser possible, el càrrec serà exercit pel fabioler de la Junta de Caixers de Maó.

Article 78. Funcions de la Junta de Caixers

Són idèntiques a les ja vistes en aquests protocols, referides a les festes de la Mare de Déu de Gràcia.

Article 79. Símbols particulars

79.1. La bandera de Sant Climent, que porta el caixer fadrí i presideix la Colcada, és l'aprovada per l'AV i ratificada per l'Ajuntament.

79.2. La buldrifa amb l'escut de Sant Climent, que porta el caixer fadrí

79.3. La cullereta que s'entrega als caixers i cavallers porta gravada la denominació "Festes de Sant Climent" i l'escut del nucli.

Article 80. Vestimenta de cavallers, caixers i cavalls

Ja vista, de manera general, als articles 19 a 26 dels protocols de les festes de la Mare de Déu de Gràcia.

Article 81. Desenvolupament de la festa

Dissabte de festa

81.1. A l'hora indicada en el programa de festes, el caixer fadrí, acompanyat del fabioler, van al local de l'AV. Allà, el fabioler demana permís per a iniciar el Replec i el fadrí rep la bandera de mans del president de l'Associació de Veïns.

81.2. Seguidament s'inicia el Replec al carrer de Sant Jaume, on es forma la Colcada, que tanca el caixer pagès. La Colcada torna a l'AV per a recollir al caixer batlle, que s'hi incorpora per presidir-la.

81.3. Després d'haver saludat, el batlle o batllessa de Maó (o un representant seu) fa entrega de la vara de comandament al caixer batlle de Sant Climent. Seguidament, tots els caixers i cavallers surten en formació a toc de fabiol i es dirigeixen a l'església per recollir el caixer capellà.

81.4. La Colcada queda formada de la següent manera: Fabioler, caixer fadrí, caixer casat, caixers vocals, als que s'incorpora el caixer fadrí de Maó, que passa a tenir la consideració de vocal, representant de Lluçmaçanes. Al final de la Colcada se situen el caixer pagès, la capellana i el caixer batlle.

81.5. A continuació comença el recorregut de la Colcada pels carrers del poble. Una vegada finalitzat, la Colcada es dirigeix a Completes a l'església de Sant Climent. En acabar la celebració té lloc el tradicional Jaleo al pla de Sant Climent.

81.6. Finalitzat aquest, els cavallers i caixers acompanyen el caixer batlle al local de l'Associació de Veïns, on l'acomiaten fins ensoldemà; seguidament fan el mateix amb el caixer capellà i l'acompanyen fins a l'església.

Dia de Sant Climent

81.7. El matí, a l'hora acordada, es tornen a reunir els cavallers i caixers al carrer de Sant Jaume, i es dirigeixen al local social per recollir el caixer batlle, seguint el mateix cerimonial que el dissabte de la festa. Tots junts van a l'església per assistir a la Missa de Caixers.

81.8. Una vegada conclou la celebració, la Colcada surt en formació en direcció al pla de Sant Climent, per donar inici al Jaleo, després d'haver fet el caragol de costum. En acabar aquest, es du a terme el protocol de comiat del batlle i la capellana, que es desenrotlla com el dia anterior. Posteriorment, l'Ajuntament ofereix a tots els participants la tradicional Beguda al local social. En arribar, tots els caixers entren en formació i a toc de fabiol.

81.9. El caixer batlle i el batlle (o el seu representant) dirigeixen unes paraules als presents, agraïnt la seva participació i convidant-los per a l'any que ve. Després d'aquestes paraules, el caixer batlle torna la vara de comandament al representant de l'Ajuntament, i el fadrí que ha ostentat aquest càrrec torna la bandera al representant de la Junta de l'AV de Sant Climent.

81.10. D'aquesta manera es donen per finalitzats els actes protocol·laris de la Colcada de les festes de Sant Climent.

RÈGIM DISCIPLINARI

Sabem que la pràctica totalitat de persones participants compleixen correctament les normes establertes, però, si volem que aquestes tinguin l'efectivitat que cercam, hem d'afegir als protocols un règim de compliment, amb la pertinent previsió d'infraccions i les sancions corresponents.

Aquest règim abasta d'igual manera el conjunt de les colcades del terme municipal de Maó, és a dir, les de Sant Gaietà, de Sant Climent i de la Mare de Déu de Gràcia.

És el següent:

Article 82. Són faltes que mereixen la consideració de lleus les següents:

82.1.L'incompliment d'algun aspecte dels següents articles: 18, 22, 23, 24, 25, 27, 28, 29, 38, 39, 40, 41, 47.

82.2.Donar dades no verídiques en el moment de la inscripció per participar a les festes.

82.3.No comparèixer a l'hora indicada al lloc del Replec, si no és per causa justificada.

82.4.La participació a les Corregudes de manera inapropiada, sense posar en perill la integritat dels espectadors.

Article 83. Són faltes que mereixen la condició de greus les següents:

83.1.La reiteració de tres faltes lleus.

83.2.Dirigir-se de manera irrespectuosa a qualsevol membre de la Junta de Caixers quan aquests li fan indicacions en relació a la Colcada.

83.3.No complir les indicacions rebudes per part d'un membre de la Junta de Caixers, en relació amb la indumentària pròpia o del cavall, amb el seu comportament inadequat a la festa, o en relació a la necessitat de retirar-se d'aquesta per qualsevol causa justificada.

83.4. El maltractament de paraula o obra dels espectadors participants o d'altres companys cavallers a la Colcada, i l'inici o participació en discussions o baralles en el marc de la Colcada.

83.5El maltractament sense causa del cavall.

83.6 La participació a les Corregudes de manera inapropiada, posant en perill la integritat dels espectadors.

Article 84. Són faltes molt greus:

84.1. La reiteració de dues faltes greus a la mateixa festa.

84.2. La reiteració d'una falta greu quan ja hagi estat sancionat per falta greu en anteriors edicions de la festa.

84.3. La presència a la Colcada, bé a cavall o bé a peu, en estat d'embriaguesa o sota els efectes dels estupefaents.

Article 85. Les sancions seran les següents:

85.1.Per una falta lleu: advertència de la Junta de caixers.

85.2 Per dues faltes lleus: advertència i pèrdua d'una tanda de sortida a les festes pròximes.

85.3.Per falta greu: inhabilitació per ocupar càrrec a la Junta de Caixers durant un bienni i un any sense poder sortir a cap de les colcades del terme municipal de Maó.

85.4.Per falta greu, després d'una primera sanció: inhabilitació per ocupar càrrec a la Junta de Caixers durant dos biennis consecutius i dos anys sense sortir a cap de les colcades del terme municipal de Maó.

85.5.Per falta molt greu: inhabilitació per ocupar càrrec a la Junta de Caixers de Maó durant tres biennis i tres anys sense sortir a cap de les colcades del terme municipal de Maó.

85.6. En cas de falta molt greu, el caixer batlle, oïda la Junta de Caixers, podrà ordenar l'expulsió immediata de la Colcada de la persona infractora.

Article 86. Règim de funcionament

En el transcurs de la mateixa festa:

86.1.1. En cas d'infracció greu o molt greu o que la presència a la Colcada posi en perill la integritat dels espectadors, el caixer batlle, a iniciativa pròpia o en resposta a demanda d'algun membre de la Junta de Caixers, podrà, oïda aquesta, ordenar l'expulsió immediata de la Colcada de la persona infractora.

86.1.2. Passada la festa, s'obrirà expedient informatiu a la persona expulsada per l'objecte de la infracció comesa, que es tramitarà com la resta d'expedients.

Amb posterioritat a la celebració:

La tramitació dels expedients informatius per possible infracció que s'obrin passades les festes serà la següent:

86.2. L'expedient s'inicia a partir de la presentació de la corresponent denúncia. Podran posar denúncia d'infracció als protocols:

86.2.1. La Junta de Caixers, d'ofici, a iniciativa de qualsevol dels seus membres.

86.2.2. Qualsevol dels components de la Colcada, raonadament i per escrit, davant la Junta de Caixers, en un termini no superior als 15 dies naturals una volta acabada aquesta.

86.2.3. La Policia Local, raonadament i per escrit, davant la Junta de Caixers, en el transcurs de la mateixa festa o en un termini no superior als 15 dies naturals una volta acabada aquesta, independentment de si el comportament de la persona infractora també fos objecte de denúncia d'altra naturalesa.

86.2.4. Les denúncies es dirigiran a la presidència de la Junta de Caixers i es presentaran davant la secretaria d'aquesta.

86.3. A la denúncia haurà de constar:

86.3.1. Identificació de la persona presumptament infractora i de la persona denunciant.

86.3.2. Descripció del fet denunciat, amb indicació de lloc i hora del fet, i persones que hi van intervenir.

86.3.3. Aportació de testimonis, si escau, per corroborar els fets denunciats.

Article 87. Tramitació de la denúncia

87.1. La secretaria de la Junta de Caixers obrirà expedient informatiu per cada denúncia presentada i els presentarà a la primera Junta de Caixers que es realitzi després del cicle de festes patronals.

87.2. La Junta de Caixers acordarà la continuació de l'expedient, o el seu arxiu, segons consideri, i nomenarà un instructor entre els seus components.

87.3. La secretaria de la Junta de Caixers reunirà tota la informació possible de cada cas, i, Obligatòriament, haurà de prendre declaració a la persona denunciada.

87.4. En un termini màxim de tres mesos, d'ençà de l'inici de l'expedient, l'instructor elevarà conclusions i proposta a la Junta de Caixers, que haurà de dictaminar el grau de la infracció i aprovar, o no, la sanció proposada.

87.5. L'acord adoptat per la Junta de Caixers serà comunicat a la persona denunciada per escrit; aquesta disposarà de 15 dies per presentar les al·legacions oportunes davant la mateixa Junta de Caixers.

87.6. En cas que es presentin al·legacions, la Junta de Caixers les haurà de dictaminar i, en un termini no superior al mes, haurà d'adoptar una decisió definitiva.

87.7. En cas que la Junta de Caixers mantengui la sanció després de l'estudi de les al·legacions de la persona interessada, aquesta sempre podrà interposar recurs d'alçada davant l'Alcaldia, que resoldrà en el termini legalment establert.